Valiokunnan lausunto YmVL 43/2018 vp─ U 56/2018 vp

Ympäristövaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) (U 56/2018 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) (U 56/2018 vp): Ympäristövaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 37/2018 vp — U 56/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- finanssiasiantuntija Milla Kouri, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Kaarina Saramäki, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Timo Halonen, maa- ja metsätalousministeriö
- asiantuntija Jukka Makkonen, Energiateollisuus ry
- asiantuntija Elina Kamppi, Finanssiala ry
- asiantuntija Juha Roppola, Metsäteollisuus ry
- oikeudellinen neuvonantaja Raija-Leena Ojanen, WWF Suomi

Viitetiedot

Ympäristövaliokunta on aiemmin antanut asiaan E 26/2018 vp lausunnon YmVL 16/2018 vp.

Ympäristövaliokunta on antanut asiaan U 56/2018 vp perustellun kannanoton 19.10.2018 (YmVP 73/2018 vp).

Valmis
5.0

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä (KOM(2018) 353 lopullinen), jäljempänä asetusehdotus, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestäviin sijoituksiin ja kestävyysriskeihin liittyvien tietojen antamisesta ja direktiivin (EU) 2016/2341 muuttamisesta (KOM(2018) 354 lopullinen) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta vähähiilisyyttä ja positiivisen hiilivaikutuksen vertailuarvojen osalta (KOM(2018) 355 lopullinen). Näistä ehdotuksista annettiin eduskunnalle kestävän rahoituksen valtioneuvoston kirjelmä U 56/2018 vp.

Komission antamia lainsäädäntöehdotuksia on käsitelty neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä heinäkuusta 2018 alkaen. Voidaan olettaa, että kestävää sijoittamista helpottavaa kehystä koskeva asetusehdotus on vielä Suomen puheenjohtajuuskaudella neuvoston työryhmässä. Kesän ja syksyn aikana asetusehdotuksesta on saatu lisää tietoa ja ymmärrys asetusehdotuksen keskeisistä kysymyksistä on parantunut. Täten on noussut tarve tarkentaa valtioneuvoston kirjelmää U 56/2018 vp tämän asetusehdotuksen osalta.

Valtioneuvoston kanta

Asetusehdotuksen tarkoittaman luokitusjärjestelmän rakentaminen on kunnianhimoinen tavoite, jota valtioneuvosto tukee. Valtioneuvosto kannattaa asetusehdotuksen tavoitteita luoda yhtenäinen luokitusjärjestelmä ympäristön kannalta kestäville rahoitustuotteille. Kansainvälisten rahavirtojen ohjaaminen ympäristön kannalta kestävämpiin sijoituskohteisiin on elintärkeää ilmastonmuutoksen torjunnassa. Kestävää rahoitusta koskeva Suomen kanta on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä U 56/2018 vp.

Luokitusjärjestelmä määrittäisi toimialasektorirajat ylittävällä tavalla sijoitukset, joita voitaisiin tarjota ympäristön kannalta kestävinä sijoituksina. Valittu lähestymistapa on vaiheittainen, ja se alkaisi ympäristön suojelemisesta, mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Valtioneuvosto tukee sekä vaiheittaista lähestymistapaa että valittua tärkeysjärjestystä. On tärkeää, että rahoitusta ohjataan ensi sijassa ilmastorahoitukseen. Muita ympäristön kannalta tärkeitä osa-alueita, kuten elinympäristöjen ja luonnon monimuotoisuuden heikentymisen ehkäisemistä, ei kuitenkaan pidä unohtaa, ja sen vuoksi valtioneuvosto pitää tärkeänä, että myös muita alueita koskevia säännöksiä valmistellaan ripeässä aikataulussa.

Taksonomia tulisi valtioneuvoston käsityksen mukaan rakentaa siinä laajuudessa kuin mahdollista voimassa olevan EU-sääntelyn pohjalle. Ehdotettava sääntely ei saisi johtaa EU-oikeuden sisäisiin ristiriitoihin tai toimivaltajaon muutoksiin. Esimerkiksi maataloutta koskevien säännöksien tulisi olla yhteneväisiä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan kanssa. Metsien kestävän hoidon ja käytön osalta valtioneuvosto huomauttaa, ettei EU:lla ole yhteistä metsäpolitiikkaa. Valtioneuvosto katsoo, ettei asetusehdotuksen tule muuttaa EU:n perussopimuksissa määriteltyä toimivaltajakoa, vaan ainoastaan luoda edellytykset käsitellä metsätalouden investointeja osana kestävää

rahoitusta koskevaa kokonaisuutta. Suomelle on tärkeää, että metsien kestävään hoitoon ja käyttöön perustuvat investoinnit nähdään jatkossakin kestävinä ja houkuttelevina sijoituskohteina.

Myös energiasektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että taksonomiaa rakennettaessa huomioitaisiin energia- ja resurssitehokkuuden erityisluonne. Vähähiilisinä pidettyihin energiamuotoihin saattaa liittyä tuotannollisia riskejä, minkä takia taksonomian tulisikin huomioida myös energiajärjestelmien integrointiratkaisut, jotka tukisivat vähäpäästöisempään energiajärjestelmään siirtymistä.

Valtioneuvosto haluaa lisäksi kiinnittää huomiota siihen, että jos taksonomia rakennetaan liian yksityiskohtaiseksi tai jos sen noudattamisen raportoinnista muodostuu kohtuuttoman hankalaa, hidastuvat myös tärkeät tavoitteet hankkeen taustalla. Taksonomian suhteen tulisikin löytää tasapaino sen tavoitteiden ja käytännön toteutuksen välillä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta yhtyen valtioneuvoston kantaan ja viitaten aikaisempaan lausuntoonsa (YmVL 16/2018 vp) korostaa, että asetusehdotus kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä on tärkeä osa EU:n kestävän kasvun rahoituksen toimintasuunnitelmaa. On tärkeää, että myös rahoitussektori osaltaan edistää Pariisin ilmastosopimuksen ja Agenda2030:n täytäntöönpanoa ja EU:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Valiokunta korostaa, että ehdotettuun taksonomiaan sisältyy huomattava potentiaali edistää markkinaehtoisesti vähähiilisen kehityksen edellyttämää rakennemuutosta. Pyrkimys vastuulliseen sijoittamiseen on jo vakiintunut tavoite etenkin institutiosijoittajien keskuudessa. Taksonomian hyväksyminen edistäisi kestävän sijoittamisen periaatteiden yhdenmukaistamista ja vakiintumista sekä markkinoiden läpinäkyvyyttä.

Valiokunta painottaa, että kestävää sijoittamista helpottavan kehyksen eli taksonomian tulisi olla mahdollisimman selkeä ja läpinäkyvä, jotta se ohjaa ja kannustaa tehokkaasti sijoittamaan kestävää kehitystä edistäviin kohteisiin. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tarkoituksenmukaisena luokitusjärjestelmän toteuttamisen vaiheittaista lähestymistapaa ja rahoituksen ohjaamista ensisijaisesti ilmastorahoitukseen. Sijoitukset tulisi saada kiireellisesti ohjautumaan kestävämpiin sijoituskohteisiin hiilineutraaliustavoitteen edistämiseksi. Tarvittavien toimien kiireellisyyttä korostaa hallitusten välinen ilmastonmuutospaneeli IPCC lokakuussa 2018 julkaisemassaan ns. 1,5 C°:n raportissa. Jatkossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että kunnianhimo on riittävän korkealla tasolla ja että myös luonnon monimuotoisuuden heikentymisen ehkäisemistä ja muita kestävyyskriteereitä koskeva taksonomia valmistellaan ja otetaan käyttöön. Tärkeää on myös se, että järjestelmää säännöllisesti tarkistetaan teknologian kehittymisen myötä ja että se on teknologianeutraali ja tukee kulloisiakin markkinoiden parhaita ratkaisuja.

Finanssimarkkinoiden kansainvälisyyden johdosta tavoitteena tulisi olla globaalisti yhteiset pelisäännöt. Tämän tavoitteen edistämiseksi on tärkeää, että EU ryhtyy toimiin järjestelmän luomiseksi ja toimii näin suunnannäyttäjänä. Valiokunta korostaa, että tavoitteena oleva vapaaehtoinen järjestelmä tarjoaa myös suomalaisille yrityksille mahdollisuuden saada rahoitusta toiminnoilleen. Erityisesti tulisi myös huolehtia siitä, ettei järjestelmään liittyvästä raportoinnista aiheutuva hallinnollinen taakka kasva kohtuuttoman suureksi ja vähennä kiinnostusta hakea luokitusta.

Valiokunnan lausunto YmVL 43/2018 vp

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 23.1.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos